

Symbody tří generací

Výstava českých umělců nazvaná *Symbody tří generací* v budově Homoslezské matice kultury v polských Katovicích od 25. 6. do 30. 7. byla naší největší reprezentativní výstavou v Polsku po roce 1989. Kurátorovi výstavy Eduardu Ovcáčkovi se podařilo prezentovat 20 autorů pracujících v nejrůznějších médiích (malba, grafika, plastika, instalace, performance). Na výstavě se profilují generace, nikoli však podle věkových kategorií, nýbrž podle výtvarného myšlení vyznařujícího z tvorby samotné. Ukazuje se, že některé myšlenky jdou napříč generacemi, a tak někteří šedesátníci tvoří v duchu současného myšlení a lidé podstatně mladší mohou rozvíjet zkušenost informelu. Samozřejmě se dá vystopovat dělič čára mezi „generací vycházející z moderny a tendující ke generaci mladých negující předcházející umělecké konfrontace umělců různým způsobem angažovaných či distancujících se v současné výtvarném diskursu. Přes veškerou pochopitelnou různost umělců ve své tvorbě sahají po symbolech či všimají si znaků a jejich frekvence v umění i v životě v nejšířším slova smyslu.

Z „tří Čechů žijících v zahraničí (Tomáš Haleš, Quid, en, Pavel Carlsbader, Rudolf Valenta) je Rudolf Valenta nejpřesvědčivější. Jde mu o vyjádření absolutních hodnot transcendentních svět efemérních podob. Svými redukovanými konstrukcemi a kompozicemi obnažuje elementární vztahy.

Téma znaku, písmene, jakási letristická rezidua přetavená zkušeností umění 80. let, jsou typická pro tvorbu Eduarda Ovcáčka. Ve svých objektech, instalacích a ignáziích převádí znak do prostoru. Dekonstruuje sémantickou hodnotu znaku, slova, řeči, aby v nově vzniklých strukturách mohly fungovat jinak. Tyto struktury konfrontuje s plastickými otisky figur.

Růžička vystavujících těží z mýtu a světa archetypů a jejich doby, kterou na sebe vzaly v různých náboženských systémech. Mýtus proniká plastiky — stelly Jany Křížové, „kovové obrazy“ a instalace Aleše Rezlera. Linořez Zbynka Janáčka dávají zaznít primárním biologickým tvarům, vztahují se k základním charakteristikám života. Na problém prchavosti a věc-

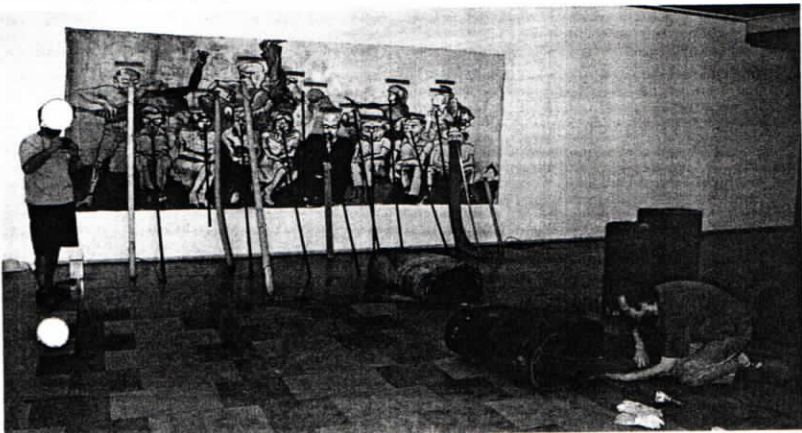
nosti, bytí uvnitř nebo vně naráží ve svých ignáziích a akcích s ohněm Svatopluk Klimeš. Lubomír Kressa na výstavě dokumentuje své bodyarty, ve kterých navazuje tělesný kontakt s různými médii. V svých obrazech stojí v juxtapozici kombinatorní svět lega a svět biblických příběhů propůjčených z Rembrandtových obrazů. Vzájemný kontrast a zároveň určitá ironická distance dává oběma světům jiný, posunutý smysl a význam. Šité koláže Josefa Hampa svými materiály a strukturami rozvíjejí imaginaci. Přes zdánlivou rafinovanost je možné z nich vyčíst jednoduchý řád geometrického principu a hledání opravdové čistoty.

Výstava byla zahájena třemi výtvarnými akcemi. Performance Katovická rukka Petra Lysáčka a Jiřího Surůvky skvěle rezonovala v prostředí hornických Katovic. Jakási obří cukrovinka vytvořená stočením důlního dopravního pásu vytvořila metaforu důlní štolly, odkud oba performeři vyvrhovaly předměty nejrůznějších konotací. Petrovi Lysáčkovi a Jiřímu Surůvkovi se podařilo odlehčit trauma i falešný mýtus hornické práce. Performance měla však i širší psychologický rozměr. Spojovala dobývání uhlí s hlubinným ponořením do duše, do neznámého i nebezpečného světa nevědomí. Magicky působila akce Svatopluka Klimeše Pocta svatojánským ohněm. Klimeš spojil tradici svatojánských ohňů s tradicemi výchozu v symbolech hořícího kruhu a spirály. Zvukový rozměr dodala výstavě akce Blahoslava Rozbořila. Rozbořil demonstroval možnosti standardních gramofonových desek i desek rytých (jako linořez) vlastní výroby. Zkoumal fónický ekvivalent těchto specifických „grafik“. Na speciálním přehrávači kombinoval různé desky a vytvářel otevřené zvukové koláže.

Díla různých generací, odlišných výtvarných názorů ve vzájemném kontextu na sebe působí a ovlivňují výsledný dojem. Konfrontací vzniká nová skutečnost, která není v jednotlivých artefaktech, která je však právě jimi umožněna — nová skutečnost v mysli či srdci diváka.

Daniel Balabán

*Pohled do výstavy *Symbody tří generací* (instalace Jiřího Surůvky a Petra Lysáčka). Foto archiv autorů*

*Pohled do výstavy *Symbody tří generací* (dila Eduarda Ovcáčka). Foto archiv autora*

